

SALTSJÖBADENS

FÖRSAMLINGSBLAD

SALTÄREN

Nr 6 2012

En storm som mojnar

OM SORG, SAKNAD OCH
FRAMTIDSTRO

En röst på resan

SVENSKA KYRKAN
I UTLANDET

Rolig lovvecka för barn

DANSSKOLA, BAKSTUDIO,
TORNVISNING, TEATERLEK

Ljus

I MÖRKRET

Solsidan vår chans

TÄNK, ATT JUST denna dag, när Solsidan på TV flaggade för att gå ur kyrkan, samma söndag kom hundrafemtio barn med föräldrar, och andra vuxna, till kyrkan kl 11, en helt fantastiskt härlig gudstjänst, och samma dag samlades människor på Skogsö kyrkogård till en "återvändardag", och samma söndag är kyrkan på eftermiddagen fullsatt när Bengt Hallberg spelar,

i ett kyrkorum som doftar ljus och andakt. Där satt folk med slutna ögon och njöt.

Unikt? Inte. Söndagen innan och söndagen

efter, inte fullsatt, men rejält välbesökt. I Allhelgona är det fullt på kyrkogården och fullt i kyrkan, så även vid Advent och Jul.

FAST DET MESTA i församlingen sker faktiskt måndag till fredag, möten och samtal med människor i livets olika skeden, här, hemma, på vårdhem, i telefon, och i körer och olika grupper.

OJ, NU LÅTER det som ett försvarstal. Tvärtom. "Solsidan" i flera meningar är vår

chans. Jag vet inte hur många som hört av sig och uttryckt uppskattning över att vi i Kyrkan var med på härliga "Solsidan runt", med Thomas präst på Segway (to heaven). Och sen ett humorprogram i TV, som jag tyvärr missade, som gett mig chansen här och nu att tala om Gud. Det är bra.

ÄNDÅ HÄNDER

DET. Inte ofta. Inte många. Men ändå. Folk lämnar kyrkan. Några för att de inte tror. Andra för att de väljer en annan kyrka. All respekt i

detta. Ändå finns så många kvar. En del av dem har bara sin folkpension, ändå är de med och bidrar. De stöttar sin kyrka. De bygger en katedral. Vilka solstrålar.

Lasse Svensson,
kyrkoherde

PS. Söndag 28 oktober kl 16 har vi en av våra visningar av Uppenbarelsekyrkan.

Det blir också ett tillfälle att höra mer om Knut A Wallenberg och hans hustru. DS

Jag missade första avsnittet av höstens Solsidan. På morgonen efteråt fick jag höra, om att de som skulle köpa hus fått tips av mäklaren att gå ur Svenska kyrkan för att spara pengar.

MEN NU ÄR JU Solsidan ett humorprogram. Jag tänker att mäklarna i Saltis inte skjuter håll på Uppenbarelsekyrkan. Där vilar ju Knut, med sin hustru, han som hade drömmen om Saltsjöbaden. Han som byggde och sen skänkte en kyrkan till församlingen. Han och hustrun Alice som anonymt, så gott det nu gick, skänkte pengar för tillkomsten av Skogsö kyrkogård och kapell.

”Det mesta i församlingen sker faktiskt måndag till fredag, möten och samtal med människor i livets olika skeden”

Döpta

Aston Michael Gustav Wahlström
Nils Henrik Eli Magnusson
Karin Amelie Fredrika Edler
Bengt Svante Peter Ramberg
Hanne Andrea Louise Wijkström
Klara Isabella Hilda Wilkne
Viktor Daniel Folke Nilsson
Elise Jedefors
Axel Sinnby
Josefine Isabel Marklund
Lovisa Ulrika Birgitta Palmbäck
Douglas Siegborn
Carl Ludwig Jon Pettersson
Judit Schnabel
Sirkka Liisa Johansson
Märta Sigrid Carolina Hansson
Eva Astrid Cathrine Westerlind
Hedda Rut Linnea Bünger

Avlidna

Hans Erik Fredrik Fredriksson
Maj Linnéa Lindgren
Ebba Ulla Margareta Åström
Per Johan Östberg
Sirkka Liisa Johansson
Doris Tatjana Olofsson
Bo Anders Sandström
Eric Lennart Petersson
Barbro Louise Brundin
Robert Einar Eurenus
Åke Fredrik Lindbom

Svenska kyrkan finns över hela världen

Ut & resa?

Ska du ut och resa under novemberlovet, själv, med vänner eller med familjen. Svenska kyrkan finns över hela världen. Kanske tända ett ljus i en annan kyrka, fika och läsa en tidning hemifrån.

När man är ute och reser kan det kännas skönt att veta att det finns någon att prata med på sitt eget språk, vare sig det handlar om livet, relationer, det som händer i världen eller om Gud. Tryggt att ha någon att vända sig till om det blir kris, eller om man bara vill fika och läsa en tidning hemifrån. Svenska kyrkan i utlandet finns på 45 platser – i stora städer, i många hamnar och på turistorter. På ytterligare

ett åttiotal platser samlas man regelbundet till gudstjänster. Kyrkorna är både mötesplatser och rastplatser. Där erbjuds du en möjlighet till möten med andra, med dig själv och med det heliga.

Aktuell information hittar du på svenskakyrkan.se/utlandskyrkan. Där finns uppgifter om öppettider, gudstjänster och annan verksamhet.

TIPS ladda ned!

I appen utomlands (Appstore/Google play), som är gratis, hittar du enkelt till Svenska kyrkan i utlandet. Du kan söka efter Svenska kyrkan via karta, stad eller land samt få färdbeskrivningar från den plats där du befinner dig. Du får även erbjudanden om kaffeservering, övernattning, vigsel.

FÖR DIG I ÅK 4, 5 & 6

Roligt hemma!

Cosmonova, dansskola, teaterlek, pyssel, bakstudio, tornuppstigning...

Under novemberlovet (mån-tors) har du som går i åk 4, 5 och 6 chansen att vara med om många olika roliga aktiviteter. Veckan avslutas med en festmåltid för barn och föräldrar. Mer information hittar du på svenskakyrkan.se/saltsjobaden.

Sista anmälan: 25/10 till Ulrica Hamrin 08-748 19 14 ulrica.hamrin@svenskakyrkan.se

PS. Alla aktiviteter inkl lunch är kostnadsfria!

Stöd din församling i Saltsjöbaden och hela Svenska kyrkan.

Är du inte medlem i Svenska kyrkan? Fyll i blanketten och lämna/skicka den till församlingsexpeditionen. Har du bott i utlandet behöver du anmäla ditt återinträde i Svenska kyrkan, kontakta expeditionen 08-748 19 00 så hjälper vi dig!

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Efternamn och alla förnamn

Personnummer

Adress

Skicka anmälan till Saltsjöbadens församling, Kyrkplan 2, 133 34 Saltsjöbaden eller maila: saltsjobadensforsamling@svenskakyrkan.se

Svenska kyrkan
SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING

Att helt plötsligt förlora sin make, sin bästa vän och sina barns far. Att i stark chock försöka omfatta insikten att det sista mötet redan är förbi. Det hände Gunilla Engström när hennes make Odd Engström för fjorton år sedan helt oväntat gick bort i en hjärtinfarkt vid femtiosex års ålder. Här berättar hon öppet om sorgen och saknaden men också om hur hon idag omfamnar livet.

TEXT: Åsa Källén -Lindh
FOTO: Åsa Källén -Lindh,
Magnus Aronsson

...en storm
som mojnar

- En avgrund öppnade sig, marken räm-
nade och jag bara föll rätt ned i den. Det
som var helt otänkbart och mest förbju-
det hade hänt. Odd var död. Det var en
överlevnadskamp som jag kom att befinna
mig i. När man har levt så länge tillsammans
som vi hade gjort så är det nästan som en
mental och fysisk amputation. Jag förstär
inte hur mina ögon och min kropp kunde
producera så mycket tårar. Varje timme,
varje dag var ett projekt för att orka vidare.
Jag förstod ju att jag måste leva men jag
hade ingen livslust.

GUNILLA SITTER mitt emot mig i soffan.
Hon berättar sakligt med den stillsamma
intensiteten hos någon som under lång tid
bearbetat sina känslor och som känner sig
själv väl. Orden som förmedlar känslorna
av den djupa sorgen förtätar stämningen
i rummet och jag känner mig otillräcklig
i en barnlig men kanske djupt mänsklig
känsla att vilja trösta. Gunilla berättar att
Odd sedan flera år var en renlevnadsman
som hade tagit doktors varning om höga
kolesterolvärden på allvar och åt sunt och
varken rökte eller drack. Men som Gunilla
säger, döden är kompromisslös.

EFTER MÅNGA ÅR av intensivt arbete inom
politiken där Odd ofta varit frånvarande
från Gunilla och barnen skulle de nu änt-
ligen ta tillbaka den förlorade tiden. Han
hade gått över till ett jobb inom näringslivet
som innebar mycket resande till olika länder
och världsdelar och Gunilla hade slutat sitt
jobb som konsult för att kunna följa med.
- Nu var barnen utflugna och vi skulle äntligen
få tid att vara tillsammans, leva ett nytt,
spännande liv i nya former. Vi tyckte väldigt
mycket om varandra och hade saknat varan-
dra under de intensiva åren och här var det nu
Odd och jag, som äntligen, äntligen skulle få
ge oss ut tillsammans, och så bara försvann
han. Det var en dubbel övergivenhet!

GUNILLA ORKADE bara ta små steg i början,
leva timme för timme, lägga dag till dag för
att få tiden bakom sig.

- Det jag tänkte på när det var som mest
plågsamt var, att miljoner människor har
dött och miljoner kvinnor har blivit änkor,
och de har ju grejat det. Jag är inte först
på jorden med denna smärta. Det måste ju
bevisligen gå att överleva.

SÅ SMÅNINGOM sökte hon professionell
hjälp med att bearbeta sorgen och smärtan
och hitta ett sätt att sörja som fungerade
för henne.

- Jag började gå till psykolog bara för att
få älta min sorg hos någon, samla ihop det
smärtsamma i en ryggsäck och ställa ifrån
mig den där. Efter något år försökte jag
att inte plåga mig varje dag, ge mig själv
lite andrum ifrån sorgen, slippa kånka på
ryggsäcken hela tiden.

DET BLEV OCKSÅ mer och mer viktigt att
strukturera upp tillvaron för att söka små
fickor av normalitet. Hon började gå kurser,
konstkurs, franskakurs, läsa läxor.

- Struktur, struktur, struktur. Jag började
motionera, även det för att få struktur. Jag
sov också väldigt mycket under den här
perioden, sorgen tar väldigt mycket kraft.
Förmiddagslur, siesta på eftermiddagen och
så hela natten. Ofta med hjälp av sömnme-
del, förstås, det är viktigt att sova när man
sörjer, annars blir man ännu skörare. Jag vet
att här i kyrkan har man haft samtalsgrup-
per för sörjande. Det tycker jag är väldigt
bra, det blir en form av systerskap och
brödraskap för de som har drabbats, träffa
andra som också genomlider smärtan.

EFTER FYRA ÅR började hon skönja en liten
tunn strimma ljus att navigera efter. Det kom

mörker, hade det krävts hårt arbete, ett
sorgearbete. Och så småningom öppnade
sig fältet och jag kom ut ur den här förfär-
liga svarta tunneln. Det var ju lite nymornat
att stå där på darriga ben, men jag kunde
känna genuin glädje igen.

VI PRATAR OM TRÖST, att den kan se ut på
många olika sätt.

- Jag skaffade mig en katt. Det var så gott
och välgörande. Han kunde känna när det
var extra jobbigt för mig och han har varit
min snuttefilt sedan dess. Jag hade också
ett oerhört stöd av Odds vänner. En varm
famn runt ikring mig. Utan dem hade livet
varit ändå svårare. Sedan har jag två fina
barn som har varit ett oerhört stöd för mig.

GUNILLA BERÄTTAR att barnen som just var
på väg in i vuxenlivet tog det väldigt hårt.
- De hade vuxit upp med en pappa som
varit väldigt frånvarande när de var små
men som nu skulle vara mer delaktig i deras
liv, och så bara försvann han. De blev blåsta
på det de hade sett fram emot, att som
unga vuxna få träffa sin far mer, nu i rollen
som mentor och guide och vägledare. Det
var hårt.

IDAG MÅR Gunilla bra. Hennes barn har
fortsatt med sina liv, det har tillkommit
barnbarn, och även om livet inte blev som

”Så småningom öppnade
sig fältet och jag kom
ut ur den här förfärliga
svarta tunneln”

stunder när munnen inte bara härmade ett
leende utan när leendet blev resultatet av en
äkta känsla som kom inifrån, från hjärtat.

- Det var som en storm som mojnät, ett
ljus som bröt igenom mörkret i tunneln.
Men för att ta mig igenom detta kompakta

de hade tänkt sig så är marken ändå fast
under fötterna. Hon vet att livet är skört
och har lärt sig att inte längre ta något för
givet. Hon skjuter inte upp saker till mor-
gondagen, gör det hon vill göra nu och hon
gör det för sin egen skull.

Under Allhelgonahelgen kommer många ljus att brinna på våra kyrkogårdar. Ett minnets ljus. Ett tacksamhetens ljus. Ett saknadens ljus. Ingen vet utom den som tänder sitt ljus, och kanske inte alltid hon eller han heller. Ljuset säger något som ord och tankar inte räcker till för. Men det är nog.

Uppenbarelskyrkan och Skogsö kapell är öppna under Allhelgonahelgen för ljuständning och bön.

Vid vissa tidpunkter avbryts tystnaden av andakt eller musik- och minnesgudstjänst.

Ljus I MÖRKRET

Fredag 2 november

16.00 Ljusandakt

Stillhet & Ro medverkar

SKOGSÖ KAPELL

Lördag 3 november

11.00 Högmässa

SKOGSÖ KAPELL

18.00 Brahms Ein deutsches requiem

Gustavsbergs kammarkör, Gustavsbergskören, Saltsjöbadens kyrkokör, Symfoniorkestern Pro Musica, Hanna Husahr, sopransolist, Marcus Jupither, barytonsolist, Stefan Själander, dirigent (fri entré)

UPPENBARELSKYRKAN

Söndag 4 november

11.00 Minnesgudstjänst

med ljuständning och musik.

Namnen på de under året avlidna läses i kyrkobönen.

Vokalensemblen Alicia.

UPPENBARELSKYRKAN

Hjälp att komma till Skogsö

Du som har svårt att ta dig till Skogsö på lördagen kan åka gratis kyrkskjuts. Turerna går kl 10.00-16.00. Förhandsboka senast fredag 2 nov kl 10.00 så hämtar vi dig där du bor. Kontakta Lena Ljungars 0703 42 93 76 eller saltislena@telia.com

Obs! Ingen parkering vid kapellet!

I november

Varje vecka: Tisdagar kl 11.45 Lunchmässa

Onsdagar kl 09.00 Morgonbön (Skogsö kapell)

kl 18.30 Kvällsmässa

”Även när de blir gamla skjuter de nya gröna skott”

Diakoni-lunch

Vi vill använda huvud, hjärta och händer i samverkan i positiv anda och sätta guldkant på tillvaron. Att stimulera till växande, att inspirera till personlig utveckling, att säga Ja till livet och till nya utmaningar. Birgitta Löwendahl leg. psykoterapeut - berättar om Mariatjänst.

Tisdag 13 november. Mässa 11.45 därefter lunch.
Anmälan till lunchen senast 9 november tel 08-748 19 14.

Barn-gudstjänst

ONSDAG 21 NOVEMBER 09.30-10.30

Naturen går i ide

- en upplevelsevandring i kyrkan

17 - 18 NOVEMBER

GOSPEL *i Saltis*

**Var med &
sjung Gospel!**

På lördagen övar vi och på söndagen sjunger vi i Gospelmässan kl 11.00 i Uppenbarelsekyrkan.

Medverkande:
Körledare Anna Birgersson,
pianist Erika Hammarberg,
1st Garden Gospel.

HELGEN ÄR GRATIS! VI BJUDER PÅ
ENKEL LUNCH OCH FIKA.

Anmälan: Senast 12 november till Jenny Tjärnström
08-748 19 16, jenny.tjarnstrom@svenskakyrkan.se

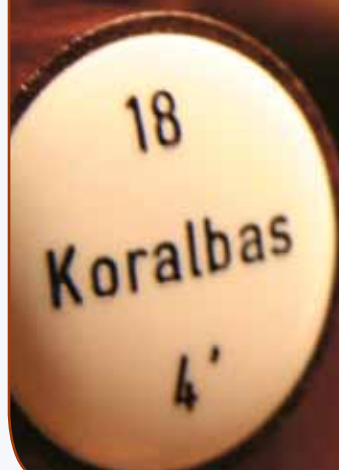
SÖNDAG 25 NOVEMBER KL 11

orgel MÄSSA

GÄSTER

LENNART KOSKINEN

STEFAN SJÄLANDER

På gång 25 okt - 25 nov

ALLA EVENEMANG SKER I UPPENBARELSEKYRKAN UTOM NÄR ANNAT ANGES

VARJE TORSDAG

09.00-12.00 **Öppet hus** Babysång & café, Församlingshemmet.

Lek, prat och fika. Träffa andra barn och föräldrar. Under "babysångstunden" sjunger vi både kända och nya sånger tillsammans och barnen får utforska musik och rytmer med sina sinnen!

SÖNDAG 28 OKTOBER

11.00 **Högmässa** Psaltarkören framför Mass of the Celtic Saints *Kollekt: Samarbetsrådet för judar och kristna, Individuell människohjäl*

16.00 **Kyrkan & Wallenberg**
- allmän visning av kyrkan

TISDAG 30 OKTOBER

11.45 **Lunchmässa**

ONSDAG 31 OKTOBER

09.00 **Morgonbön**, Skogsö kapell

18.30 **Kvällsmässa**

19.00 **Au Pair Café**, Församlingshemmet

FREDAG 2 NOVEMBER

16.00 **Ljusandakt**, Skogsö kapell ▶ *Se sid 6*

LÖRDAG 3 NOVEMBER

11.00 **Högmässa**, Skogsö kapell

Kollekt: Svenska kyrkan i utlandet för det diakonala arbetet och kris och katastrofärbete

▶ *Se sid 6*

18.00 **Brahms: Ein deutsches requiem**

▶ *Se sid 6*

SÖNDAG 4 NOVEMBER

11.00 **Minnesgudstjänst med namnuppläsning** *Kollekt SPES (Suicid Prevention och Efterlevandes Stöd)* ▶ *Se sid 6.*

TISDAG 6 NOVEMBER

11.45 **Lunchmässa**

13.30 **Rörelse & ro**, Församlingshemmet

18.30 **Stilhet & ro**, Skogsö kapell

ONSDAG 7 NOVEMBER

09.00 **Morgonbön**, Skogsö kapell

18.30 **Kvällsmässa**

19.00 **Au Pair Café**, Församlingshemmet

SÖNDAG 11 NOVEMBER

11.00 **Min Kyrka** - Gudstjänst med små och stora, Barnkörerna, *Kollekt: S:ta Katharinarinastiftelsen*

MÅNDAG 12 NOVEMBER

19.00 Kyrkofullmäktige

TISDAG 13 NOVEMBER

11.45 **Lunchmässa**

12.00 **Diakonilunch** Anmälan senast

9 november tel 748 19 14. ▶ *Se sid 7*

ONSDAG 14 NOVEMBER

09.00 **Morgonbön**, Skogsö kapell

18.30 **Kvällsmässa**

19.00 **Au Pair Café**, Församlingshemmet

19.00 **Kan man tro?**

LÖRDAG 17 NOVEMBER

10.00-16.00 **Gospelhelg** ▶ *Se sid 7*

SÖNDAG 18 NOVEMBER

11.00 **Gospelmässa**, "Gospelhelgskören"

Kollekt: Evangeliska forsterlandsstiftelsen

12.00 **Lunch**, därefter **Söndagsskola för vuxna**, "Vad händer när livet tar slut?"

TISDAG 20 NOVEMBER

11.45 **Lunchmässa**

13.30 **Rörelse & ro**, Församlingshemmet

18.30 **Stilhet & ro**, Skogsö kapell

ONSDAG 21 NOVEMBER

09.00 **Morgonbön**, Skogsö kapell

09.30 **Barngudstjänst** ▶ *Se sid 6.*

18.30 **Kvällsmässa**

19.00 **Au Pair Café**, Församlingshemmet

SÖNDAG 25 NOVEMBER

11.00 **Orgelmässa** *Kollekt: Svenska kyrkans*

Internationella arbete ▶ *Se sid 7*

Uppenbarelskyrkan är öppen:

må-fr 08.00-16.30, lö-sö 10.00-16.30

eller till sista gudstjänst

Skogsö kapell: Alla dagar 08.00-19.00

Församlingsexpeditionen

må-fr 09.00-12.00, 13.00-15.00

gåvoSHOP

Minnas någon

Skicka ett gåvogram för att hedra minnet av någon avliden. Istället för en krans eller blommor kan du här bidra med en gåva till Diakonikretsen i Saltsjöbadens församling.

Du gör det enkelt genom vår gåvoshop svenskakyrkan.se/saltsjobaden eller genom att ringa 08-748 19 00.

Svenska kyrkan

SALTSJÖBADENS FÖRSAMLING

Vi ska utifrån den kristna tron, bidra till att människor som vistas och bor i Saltsjöbaden, Kan finna sin Gud, Få en tro som bär, och Leva ett liv i kärlek

KYRKOHERDE

Lasse Svensson, 748 19 10

KYRKOHERDENS SEKRETERARE

Margareta Ekdahl, 748 19 09

KYRKOSKRIVARE

Christina Cervin Enell, 748 19 00

GRAVÄRENDEN

Micke Jakobsson, 748 19 20

PRÄSTER

Thomas Arlevall, 748 19 11

Anna Höglund, 748 19 12

Helena Hansson, 748 19 13

KYRKOMUSIKER

Katja Själänder, 748 19 15

Jenny Tjärnström, 748 19 16

FÖRSAMLINGSPEDAGOG

Ulrica Hamrin 748 19 14

VAKTMÄSTARE KYRKAN OCH SKOGSÖ

Agneta Blomquist, 748 19 23

Kurt Fallström, 748 19 22

Tom Hedberg, 748 19 08

Micke Jakobsson, 748 19 20

Hasse Ohlin, 748 19 21

Ekonomi tel 748 19 07

Förskolechef Lena Åhman Blom 748 19 35

Förskolan Nyckelpigan 748 19 31-34

Du kan också maila oss:

fornamn.efternamn@svenskakyrkan.se

Saltsjöbadens församling

Kyrkplan 2, 133 34 Saltsjöbaden

Tel 748 19 00 Fax 717 49 09

saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se

svenskakyrkan.se/saltsjobaden

Gilla kyrkan - också på Facebook!

Konserttips, tankar inför

söndagen, stämmningsögonblick, bilder mm. Om du vill vara med i

flödet från församlingen, gå in på [facebook.com/saltsjobaden](https://www.facebook.com/saltsjobaden), gilla oss och dela med dig av dina tankar!

SALTAREN Ansvarig utgivare: Lasse Svensson

Foto omslag: Åsa Källén-Lindh

Grafisk form: September Tryckeri: Vitt Grafiska.